

Vedlegg: Høringsuttalelser ved høring av Bergsjø og Frygne (tidligere Godfarfoss)

Godfarfoss var på høring sammen med Bonn, Bonneholet, Melåa, Trillemarka (utv), Fjella og Burumtjern (utv), Smihagen, Tresvika og Brattholmen og Høgsmosan og Geitåsen (utv) fra 10.11.2023 – 25.1.2024.

Det kom inn totalt 20 høringsuttalelser.

Uttalelser ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser er også lagt ved.

Lokale og regionale høringsinstanser som har hatt verneforslaget til uttalelse:

Akershus bonde- og småbrukarlag
Akershus bondelag
Akershus og Oslo Orienteringskrets
Akershus sau og geit v/ Jon Skretting
Akershus Skikrets
Birdlife Oslo og Akershus
Buskerud Bonde- og Småbrukarlag v/ Kjetil Jørstad
Buskerud Bondelag
Buskerud botaniske forening
Buskerud Orienteringskrets
Buskerud ornitologiske forening
Buskerud Sau og Geit
Buskerud Skikrets
DIF Orientering (Drøbak Frogn idrettslag)
DNT Akershus
DNT Indre Østfold
DNT Nedre Glomma
DNT Oslo og Omegn
Elvia AS
Forum for Natur og friluftsliv - Akershus
Forum for natur og friluftsliv – Buskerud
Forum for Natur og friluftsliv Østfold
Frogn kommune
Frognmarkas Venner
Hallingdal kraftnett AS
Hol kommune
Nore og Uvdal kommune
Hvaler kommune
Interessegruppa Mer Villmark Nå
Marker kommune
Midtnett AS

Modum kommune
Naturvernforbundet Fredrikstad og Hvaler
Naturvernforbundet i Buskerud
Naturvernforbundet i Indre Østfold
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Naturvernforbundet i Østfold
Nore og Uvdal kommune
Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus
Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud
Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold
Norges sopp og nyttevekstforbund
Norgesnett AS
Numedals-Laagens Brugseierforening
Uvdal kraftforsyning,
Godfarfoss Kraft AS
Norsk Ornitologisk Forening, Oslo/Akershus
Drøbak/Frogn
Birdlife avd. Østfold
Oslo og Omland Friluftsråd
Oslofjordens friluftsråd
Rakkestad energi
Rakkestad kommune
Rollag elektrisitetsverk AS
Rollag kommune
Sopp- og nyttevekstforening Fredrikstad
Sopp og nyttevekstforening Indre Østfold
Uvdal kraftforsyning
Viken fylkeskommune
Viken Idrettskrets
Viken Natur og Ungdom
Østfold bonde- og småbrukerlag
Østfold bondelag

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Østfold Botaniske Forening

Østfold O-krets

Sentrale høringsinstanser som har hatt verneforslaget til uttalelse:

Arbeids- og sosialdepartementet
Avinor AS
Bane NOR SF
Den Norske Turistforening
Direktoratet for mineralforvaltning
Forsvarsbygg
Friluftslivets fellesorganisasjon
Friluftsrådenes Landsforbund
Jernbanedirektoratet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Kystverket
Landbruksdirektoratet
Luftfartstilsynet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Natur og Ungdom
NHO Reiseliv
Norges Bondelag
Norges Fjellstyresamband
Norges Geologiske Undersøkelser
Norges Handikapforbund
Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Luftsportsforbund
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Norges Miljøvernforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Orienteringsforbund
Norges skogeierforbund
Norges Televisjon
Norges vassdrags- og energidirektorat
Norsk Bergindustri
Norsk Biologforening
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk Forening

Norsk Biologforening
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Botanisk Forening
Norsk Industri
Norsk institutt for bioøkonomi
Norsk institutt for naturforskning
Norsk Organisasjon for Terrengsykling
Norsk Orkideforening
Norsk Ornitologisk Forening
Norsk Sau og Geit
Norsk Zoologisk Forening
NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi
NTNU, Ringve botaniske have
NTNU, Vitenskapsmuseet
Oljedirektoratet
SABIMA
Statens Kartverk
Statens Vegvesen
Statkraft SF
Statnett SF
Statskog SF
Stedsnavnstjenesten for Østlandet og Agderfylkene
Telenor Servicesenter for nettutbygging
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap
Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage
Universitetet i Tromsø
Vegdirektoratet
Viken fylkeskommune
WWF-Norge

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325

1502 MOSS

Dato: 03.01.2024
Saksref: 202204101-7
Deres ref.: 2023/42380
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Dag Terje Jenssen
Telefon:
Mobil: +4791656226
E-post: dag.terje.jenssen@banenor.no

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken - Tresvik og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss og Melåa - Område som utvides - Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Brumtjern, Smihagen og Høgsmåsan og Geitåsen. Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 10.11.2023.

Bane NOR har vurdert verneforslagene og har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Dag T. Jenssen
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Une Sand	05.01.2024	2020/98-67/315
Postboks 325		Tidligere dato	Tidligere referanse
1502 MOSS			2023/42380

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken

Vi viser til forslag om vern av fem nye naturreservat og utvidelse av fire eksisterende naturreservat i Viken.

Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Områdene som foreslås vernet er:

- Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune
- Bonn, Frogn kommune
- Bonneholet, Frogn kommune
- Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner
- Melåa, Modum kommune

Områdene som foreslås utvidet er:

- Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Rollag kommune
- Fjella og Burumtjern naturreservat, Marker og Rakkestad kommuner
- Smihagen naturreservat, Frogn kommune
- Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Med hilsen

Bjørn Bergesen
Leder Arealplan
Eiendomsforvaltning
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Grunneierne Håvard Åsen og Reidar Sundbye Foss

Statsforvalteren i Oslo og Viken
sfovpost@statsforvalteren.no
Postboks 325
1502 Moss

Innsigelse mot frivillig vern Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner, ca. 9704 dekar, 14 berørte eiendommer

Vi er grunneiere av 39/6 ,41/2 og 39/4 som til sammen utgjør en betydelig del av vernearealet.

Det spesielle i dette tilfellet er at vi er eiere av grunn og beiterett, mens det er andre som er eiere av skogen. Dette ble endelig fastslått i jordskiftesak: SAK NR.1/2001 - 06.30 - RAULAND SØNDRE. Vedlagt ligger en oppstilling over fordeling av hvem som eier hva i disse områdene.
(vedlegg 1)

Vi stiller oss positive til frivillig vern av nevnt område. Det som kommer helt feil ut er at disse reglene i stor grad kun tar hensyn til verdi på skog. Av den grunn har vi satt opp noen punkter som bør vurderes hvis det skal være aktuelt at vi blir med videre:

- Det må gis erstatning til grunneiere på lik linje som de som er skogeier.

Våre eiendommer strekker seg fra Smådøl elv til Lågen /Pålsbufjorden (**se vedlegg 2**)

- Vernet hindrer fremtidig adkomst til områdene på oversiden av verneområdet og de områdene som ikke er vernet ligger med verneområder rundt seg. Disse er ikke mulig å utnytte nå eller i fremtiden.
- Et vern vil hindre fremtidig bruk av eiendommen inkludert hytte, og/eller annen næringsvirksomhet.
- Området ligger på grensen mellom Hol og Nore og Uvdal som begge har stort potensial for hytter og næring knyttet til turisme. Siden området ligger tett inntil Godfarfoss kraftstasjon har det nå fått strøm og infrastruktur som gjør det enda mer attraktivt.
- Områdene er som nevnt båndlagt for alle fremtidige generasjoner når det gjelder utnyttelse av eiendommen. All form for hyttebygging, turistnæring, guiding mv er for all fremtid ikke mulig.
- Det foreligger i dag ingen vei gjennom verneområdet som ivaretar muligheten til å komme til egne eiendommer jfr ovenstående

Grunnen er også en viktig del av vernet, da mange av de verneverdige artene finnes på bakken.

Historisk kan nevnes at under ekspropriasjonsskjønn i 1941 , i det samme område, ble grunn og skog behandlet som to eksklusive rettigheter.

Angående " Forskrift om vern av Godfarfoss naturreservat, Hol og Nore og Uvdal kommune "
§ 3 Vernebestemmelser.

c. "Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks oppføring av campingvogner, anlegg, gjerder..."

Det må være en forutsetning at eksisterende gjerder består og kan vedlikeholdes. Disse er avgrensningen til de respektive beite-arealene for dyr på beite. Dette bør absolutt presiseres i Verneforskriften.

Krav: Grunneiendomsretten må vurderes likt som skogeiendommene.

- Det er en forutsetning at dette tas hensyn til før det blir gitt et tilbud.

Med vennlig hilsen

Håvard Åsen

Mail: havard.asen@gmail.com

Tlf 924 03 069

Reidar Sundbye Foss

Mail: here.sundbyefoss@gmail.com

Tlf 992 12 043

vedlegg 1

Beite / grunn
eier Håvard Åsen

eier skog

36/1	36/1	H. Åsen		tidligere Røisland sameie
39/6	39/6	H. Åsen		tidligere Frygne sameie
39/6	39/3 og 40/3,5	Frøydis Haga		tidligere Frygne sameie
39/6	44/5	Gunn Helen Glesne		tidligere Frygne sameie
39/6	44/4	Hansen	ca .17 %	tidligere Frygne sameie
39/6	44/10	Halvar Thorsrud		tidligere Frygne sameie

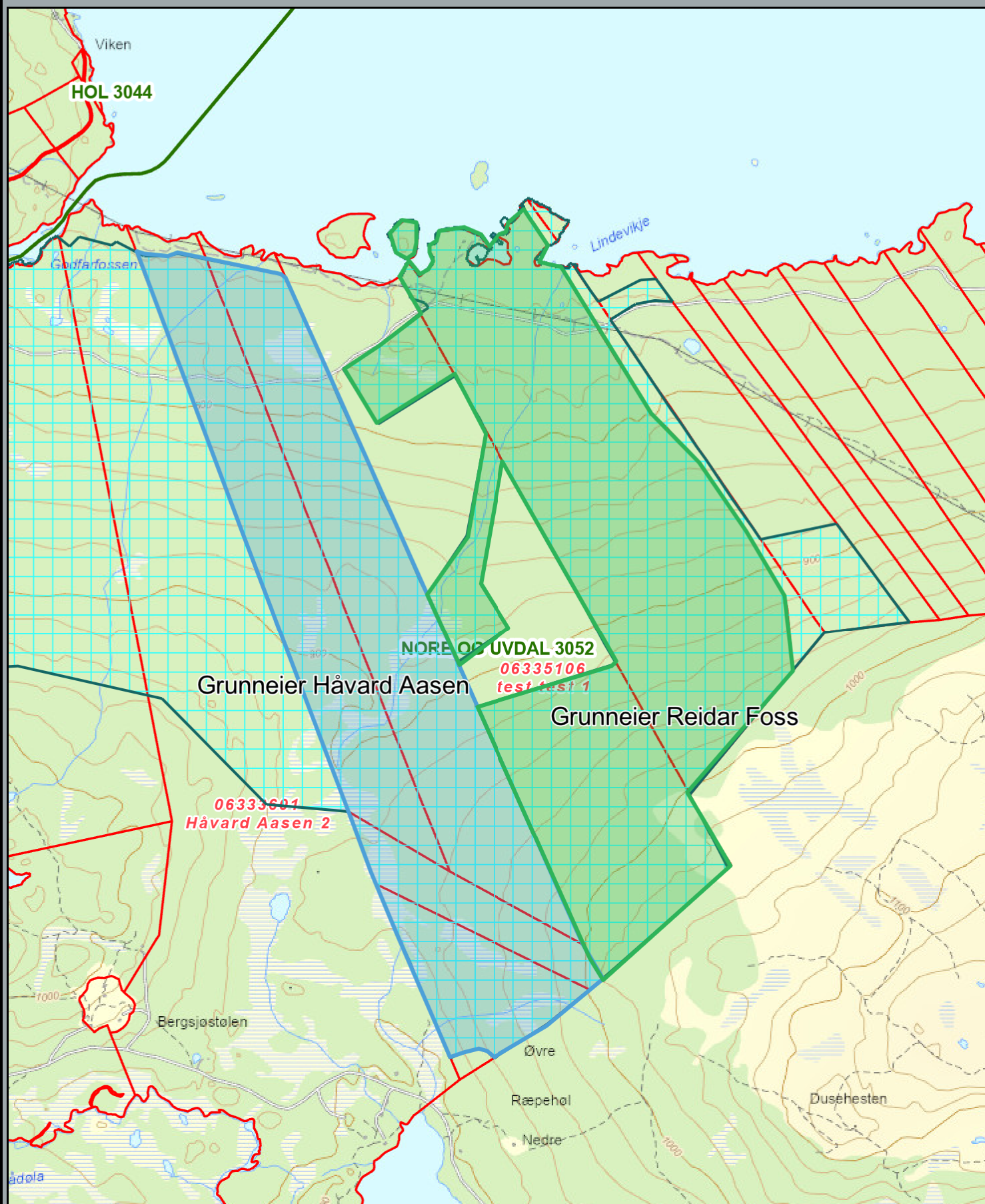
Beite / grunn
eier Reidar Foss

eier skog

39/4	44/4	Hansen	ca .83 %	tidligere Frygne sameie
39/4	44/12	Lars Rudi		tidligere Frygne sameie

NB. 39/6 består av to sammenføyde nr. 41/2 og 39/6

Areal
innenfor
tilbuddt
verneareal
med kløyvd
eiendomsre
tt

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Deres ref

Vår ref
23/5545-3

Dato
29. januar 2024

Høring av verneforslag for skog i Viken

Vi viser til brev datert 10. november, med høringsfrist 15. januar.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) gjør oppmerksom på følgende regelverksarbeid som kan påvirke oppfølgingen av denne høringen:

KDD har ledet et arbeid med å gå gjennom regelverket innenfor alle sektorer i staten, med mål om at oppgavene til kommunene og fylkeskommunene skal framgå direkte av lover eller forskrifter, og ikke av delegeringsvedtak, tildelingsbrev, rundskriv e.l., i tråd med kommuneloven § 2-1. Formålet har vært å sikre at oppgavetildelingene er klare, forutsigbare og tilgjengelige for kommunene og innbyggerne, at det gjennomføres utredninger og høringer av framtidige endringer i oppgavetildelingene, og at kommunene og fylkeskommunene ikke delegeres oppgaver og instrueres som om de var en del av statsforvaltningen.

På bakgrunn av denne gjennomgangen sendte Kommunal- og distriktsdepartementet i perioden 12. juni–12. oktober 2023 på høring forslag til endringer i forurensningsloven, naturmangfoldloven, friluftsløven, lakse- og innlandsfiskloven, vegtrafikkloven, veglova, konsesjonsloven, skogbrukslova, jordlova, vannressursloven og pengespilloven. Høringsnotatet ble utarbeidet i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, Samferdselsdepartementet, Energidepartementet (daværende Olje- og Energidepartementet), Landbruks- og matdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet. KDD arbeider nå sammen med disse departementene med å følge opp høringen.

Naturmangfoldloven og områdevern er omtalt i det nevnte høringsnotatet punkt 3.2.2. Delegering av forvaltningsmyndighet for verneområder til kommunene gjøres i dag med

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Avdeling for styring og
organisasjon

Saksbehandler
Anny Skarstein
22 24 49 12

hjemmel i naturmangfoldloven § 62 andre ledd første punktum. I høringsnotatet viser Klima- og miljødepartementet til at forvaltningsmyndigheten for verneområder blir utpekt i eller i medhold av det enkelte vedtak om fastsetting av verneforskrift. For eksisterende verneområder der kommunen er forvaltningsmyndighet, er dette hovedsakelig løst ved at det i den enkelte verneforskrift er fastslått at Miljødirektoratet har adgang til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det aktuelle verneområdet, og et tilhørende delegeringsvedtak fra direktoratet.

På bakgrunn av formålet med særlovgjennomgangen vurderte Klima- og miljødepartementet det som nødvendig å foreslå justeringer av naturmangfoldloven § 62 andre ledd første punktum, slik at det framgår direkte av ordlyden at myndigheten skal tildeles i forskrift, jf. høringsnotatet side 20. En konsekvens av den foreslåtte endringen vil være at kommunene ikke lenger kan delegeres forvaltningsansvar slik som i dag. Videre åpner en foreslått endring i naturmangfoldloven § 34 for at andre enn Kongen kan tildele kommunene forvaltningsansvar gjennom endring av den enkelte verneforskrift, jf. høringsnotatet side 21.

Det framgår videre av høringsnotatet side 21 at Klima- og miljødepartementet vurderer det som hensiktsmessig at fastsetting av forvaltningsmyndighet for verneområder framover, så langt råd er, skjer i forbindelse med verneprosessene. Hvem som skal være forvaltningsmyndighet vil da kunne framgå både av endelig vedtatt verneforskrift og av høringsforslag til denne. Den vedtatte verneforskriften bør likevel fortsatt gi Miljødirektoratet myndighet til å tildele kommunen myndighet gjennom endring av verneforskriften eller til å delegere myndigheten etter forskriften til et annet organ senere.

Når særlovgjennomgangen er gjennomført, vil målet om at kommuner og fylkeskommuners oppgaver skal fremgå direkte av lov og forskrift i all hovedsak være oppnådd. For fremtidig regelverk vil dette måtte følges opp ved at statsforvaltningen fortsetter med å tildele oppgavene i lov og forskrift, og ikke gjennom ulike former for delegeringsvedtak.

Av de verneforskriftene som nå er på høring, følger det av bestemmelsene om forvaltningsmyndighet at «Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften». KDD mener at forslagene til verneforskrifter bør oppdateres i tråd med det som framgår av høringsnotatet for særlovgjennomgangen, og at det før verneforskriftene fastsettes, så langt det er mulig, bør avklares om de aktuelle kommunene for verneområdene skal være forvaltningsmyndighet, slik at dette kan framgå av de nye verneforskriftene. Siden forskriftene nylig har vært på høring, bør det være mulig å få avklart dette med kommunene før verneforskriftene ev. skal fastsettes

Med hilsen

Finn Jensen (e.f.)
avdelingsdirektør

Anny Skarstein
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

STATSFORVALTEREN I OSLO OG
VIKEN

20.11.2023

Postboks 325
1502 MOSS

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken – Godfarfoss naturreservat.

Viser til høringsbrev datert 10.11.2023 av verneforslag på ni skogområder i Viken.

Denne tilbakemeldingen gjelder forslaget til vern av **Godfarfoss naturreservat** i Hol og Nore og Uvdal kommuner.

Forslaget til arrondering av verneområdet virker svært uhensiktsmessig, og det foreslåtte verneområdet fremstår fragmentert og usammenhengende. Det er også et område i østre del som ikke er foreslått vernet, men som blir liggende innestengt inne i verneområdet.

Kommunen vil oppfordre til at det jobbes mer med å få en mer helhet i vernegrensene. Dette gjelder spesielt området som blir liggende innestengt inne i verneområdet, men også at området ned mot Lindevikje og området på Nordsiden av Lågen blir i en sammenheng med det foreslåtte verneområdet, eller at det blir tatt ut fra det foreslåtte vernet. Det er også mange vinkler og ulogiske avgrensninger på verneområdetets yttergrense generelt, og dette kan med stor fordel endres slik at det blir lettere å forholde seg til.

Dette er en fordel for alle, både brukere, grunneiere og tilsynsmyndigheter at vernegrensene er trukket logisk i terrenget. I dette tilfellet kan ikke kommunen se at det er gjort.

Gitt at vernegrensene forblir som de er foreslått, vil kommunen påpeke at det i forskriften må inn en mulighet for tilkomst til det området som ikke er vernet, men som ligger inne i verneområdet. Vi kan ikke se at det er nevnt i forskriften.

Kommune har ut over dette ingen andre innspill til høringen.

Med vennlig hilsen

Håvard Kjøntvedt
Skogbrukssjef, Landbruksforvaltningen i
Numedal

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår dato: 02.01.2024

Vår ref.: 202317657-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Uttalelse på høring av forslag om vern av ni skogområder i Viken

Vi viser til melding om høring om verneprosess for Tresvika og Brattholmen – Bonn – Bonneholet – Godfarfoss – Melåa – Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - Fjella og Burumtjern naturreservat - Smihagen naturreservat - Høgsmåsan og Geitåsen,

NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- Godfarfoss grenser til regulert elvestrekning, høyeste regulert vannstand til vannmagasin og Godfarfoss kraftverk. **Vi ber statsforvalter om å ha tett dialog med Statkraft, Numedals-Laugens Brugseierforening og Godfarfoss Kraft AS for å ivareta deres behov. Vi ber selskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt.**
- Både Godfarfoss og Bonn grenser med nettlinjler. Av de standardbestemmelser har verneforskriftene til disse områdene kun bestemmelser for drift, vedlikehold og istandsetting i forbindelse med akutt utfall. Vi ber statsforvalter om å åpne for motorferdsel knyttet til vedlikehold og drift i verneområdene. **Vi ber statsforvalter å ta kontakt med netteierne og konsesjonærene Ulvdal Kraftforsyning AS, Hallingdal Kraftnett AS, Statnett, Elvia AS og Midtnett AS** for å vurdere behovet knyttet til oppgradering og fornyelse av nettanlegg og eventuelle nye prosjekter i disse områdene. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Vi ber selskapene om å uttale seg, selv i tilfeller uten konflikt.**
- I utvidelse av Smihagen naturreservat er det ingen energi- og vassdragsinteresser i selve området, men det går et nettanlegg eid av Statnett SF gjennom eksisterende naturreservat. Vi ser positive til at standardbestemmelser knyttet til nettanlegg har blitt inkludert i verneforskriften for Smihagen.
- NVE kan ikke se noen energiinteresser innenfor *Tresvika og Brattholmen, Bonneholet, Melåa, Trillemarka-Rollagsfjell (utv.), Fjella og Burumtjern (utv.), Høgsmåsan og Geitåsen (utv.)*. Områdekonsesjonærene til disse områdene er NorgesNett AS og Midtnett AS, Elvia AS, Rakkestad Energi AS, Rollag Nett AS. **NVE ber statsforvalter om å inkludere områdekonsesjonærene i adresselisten. Vi**

ber områdekonsesjonærene om å kommentere verneforslag med tanke på deres fremtidige planer. Vi ber om å uttale seg selv i tilfelle uten konflikter.

Godfarfoss:

- *Reguleringsmagasin og kraftverk:*

Deler av området grenser med høyeste regulerte vannstand (HRV) til reguleringsmagasinet Pålsbufjord som blir benyttet i forbindelse med kraftproduksjon av vannkraftverket Pålsbu. Numedals-Laugens Brugseierforening er regulant av Pålsbufjord og Statkraft AS eier kraftverket Pålsbu. **Vi ber statsforvalter å etablere tett dialog med Statkraft og Numedals-Laugens Brugseierforening** for å vurdere hvorvidt det foreslåtte verneområdet kommer i konflikt med drift av reguleringsmagasin, konsesjonsbestemmelser og sikre at deres behov er oppfylt. Vi ber om å vurdere om det kan oppstå behov for rydding med tilhørende motorisert transport i verneområdet i forbindelse med flomsikring.

Vern ned til HRV vil begrense mulighet for en eventuell økning av HRV i framtiden. Vi ber Statkraft og Numedals-Laugens Brugseierforening om å vurdere hvorvidt det er aktuelt med heving av HRV i framtiden.

I forbindelse med flere verneforslag som grenser til HRV har NVE opplevd at grunneierne ble kompensert opptil en meter over HRV for erosjon, nødvendig hogst og rydding i forbindelse med reguleringen og varierende flomvannstander i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtale. Vi ber fylkesmannen om å oppfordre skogeieren til å opplyse om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet, som vil kunne få betydning for vernet.

Verneområdet grenser med en regulert strekning i Numedalslågen vassdraget og ligger nært Godfarfoss kraftverk som har en tilhørende kraftverkstunnel som går under verneområdet. Godfarfoss Kraft AS eier Godfarfoss kraftverk. Når verneområde omfatter eller grenser med regulert vassdrag er bestemmelsene om rydding i forbindelse med flomsikring standard i konsesjonsvilkår. NVE ber om å ivareta dette behovet i verneforskriften ved å legge inn bestemmelser som sikrer rydding med tilhørende motorisert transport. Som et eksempel viser vi til bestemmelser i §4j, 6h og 7r, t i forskrift om vern av Dokkajuvet naturreservat, Nordre Land kommune

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2021-03-19-793>

NVE ber statsforvalter å ta kontakt med Godfarfoss Kraft AS for å ivareta deres behov knyttet til drift, vedlikehold, konsesjonsbestemmelser og en eventuell oppgradering og utvidelse av kraftverk. Vi ber Numedals-Laugens Brugseierforening, Statkraft AS og Godfarfoss Kraft AS å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

- *Nettanlegg*

Både Statnett SF og Hallingdal Kraftnett AS eier en nettlinjer som grenser med Godfarfoss. Hallingdal Kraftnett AS og Uvdal Kraftforsyning SA er områdekonsesjonærer. NVE ser at det er inkludert bestemmelser for vedlikehold og akutt utfall, men mangler bestemmelser for motorferdsel knyttet til drift og vedlikehold samt bestemmelser knyttet til oppgradering. **Vi ber statsforvalter å ta kontakt med nettselskapene for å vurdere om**

de trenger bestemmelser knyttet til oppgradering og orientere om fremtidige planer som berører dette området.

Dette gjelder følgende bestemmelser:

- § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:
 - *Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*
- §7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:
 - *Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.*
 - *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*

Bonn:

Nord for det foreslåtte verneområdet Bonn er det nettanlegg eid av Elvia AS. Midtnett AS er områdekonsesjonærer i dette området. NVE ser at det er lagt inn et unntak for drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting i forbindelse med akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg, men mangler bestemmelser som åpner for motorferdsel ved drift- og vedlikehold, samt bestemmelser for oppgradering og fornyelse.

Dette gjelder følgende bestemmelser:

- § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:
 - *Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*
- §7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:
 - *Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.*
 - *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*

NVE vil derfor ber om å åpne for motorisert transport i forbindelse med drift og vedlikehold. Vi ber statsforvalter om å ta kontakt med Elvia AS og Midtnett AS slik at de kan vurdere om det er behov som kan oppstå i forbindelse med oppgradering og fornyelse av nettanlegg. Vi ber også nettselskapene å informere om fremtidige planer og prosjekter i området. Vi ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

Med hilsen

Alexander Tropé Stenhagen
Konsulent
Godkjent av Maria Sidelnikova
Seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Kopimottakerliste:

NUMEDALS LAUGENS BRUGSEIERFORENING

STATNETT SF

RAKKESTAD ENERGI AS

HALLINGDAL KRAFTNETT AS

Olje- og energidepartementet

NORGESNETT AS

ELVIA AS

STATKRAFT ENERGI AS

STATKRAFT AS

GODFARFOSS KRAFT AS

MIDTNETT AS

ROLLAG NETT AS

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Eldfrid Engen

Deres ref.
2023/42380

Vår ref.
19/243-92/LLH

Dato
23.11.2023

Høring av verneforslag for ni skogområder i Viken - uttalelse fra Språkrådet

Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 13.04.2023.

Bonn naturreservat, Frogn kommune

Kartverket har reist navnesak på bruksnavnet *Bonn* og alle navn i området med forleddet *Bonn-/Bunn-/Bånn-*. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling.

Bonneholet naturreservat, Frogn kommune

Se merknad til forrige navn.

Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner

Kartverket har reist navnesak på naturnavnet *Godfarfoss/Godfarfossen*. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling.

Melåa naturreservat, Modum kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 06.04.2022.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (utvidelse), Rollag kommune

Vi viser til vår tilråding datert 13.04.2023: «Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet, men i samsvar med vanlig praksis anbefaler vi å droppe bindestreken og heller skrive navnet **Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat**. Dette var også vår anbefaling da området var på høring i 2017 (se tilråding datert 24.04.2017 og 10.05.2017)».

Fjella og Burumtjern naturreservat (utvidelse), Marker og Rakkestad kommuner

Ingen merknader, jf. tilråding datert 13.04.2023.

Smihagen naturreservat (utvidelse), Frogn kommune

Vi viser til vår tilråding datert 13.04.2023: «Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet. Når det gjelder skrivemåten, er vi usikre på om *Smihagen* eller *Smiehagen* er riktig skrivemåte. Det går en tunnel under verneområdet som har navnet *Smiehagen*, men SSR har ikke registrert noe primærnavn som kan ligge til grunn for reservat- og tunnelnavnet, og vi finner heller ikke noe slikt navn i herredsregisteret, bustadnamnregisteret eller matrikkelutkastet. Vi ber derfor Kartverket, som får kopi av dette brevet, om å melde fra dersom de mener det er behov for å samordne navnet på naturreservatet og tunnelen».

Høgsmåsan og Geitåsen naturreservat (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner

Ingen merknader. Vi gjør oppmerksom på en skrivefeil i tittelen på vernekartet (*Høgsmosan* for *Høgsmåsan*).

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Kopi til:

Kartverket

Postboks 600
Sentrum

3507

HØNEFOSS

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Kristin Lugg

Deres ref.

Vår ref.
19/243-75/LLH

Dato
13.04.2023

Statsforvalteren i Oslo og Viken - varsel om oppstart av verneprosess for 7 områder i Viken - uttalelse fra Språkrådet

Tresvika og Brattholmen naturreservat, Hvaler kommune

Vi har ingen merknader til skrivemåten av navneforslaget *Tresvika og Brattholmen naturreservat*. Skrivemåten er i samsvar med skrivemåten av naturnavnene i Sentralt stedsnavnregister (SSR). Selve Tresvika ligger ikke innenfor verneområdet, og navnet blir dermed noe upresist. Ut fra kartet ser det likevel ikke ut til å være andre navn som ville være mer dekkende. Det foreslåtte navnet må dermed være greit.

Bonn, Frogn kommune

Her har SSR registrert varierende skrivemåter av navnet (*Bonn, Bånn, Bunden, Bunne*). Vi har derfor bedt Kartverket om å reise navnesak på bruksnavnet *Bonn* og alle navn i området med forleddet *Bonn-/Bunn-/Bånn-*. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling ([Handbok for navnebehandling | Kartverket.no](#))

Bonneholet, Frogn kommune

Se merknad til forrige navn.

Godfarfoss, Nore og Uvdal og Hol kommuner

SSR har bare registrert *Godfarfossen* i bestemt form, men herredsregisteret har ubestemt form av navnet. Vi har derfor bedt Kartverket om å reise navnesak for navnet på fossen for å få fastsatt skrivemåten. Statsforvalteren må derfor ta forbehold om skrivemåten av navnet på verneområdet, jf. punkt 4.4.4 i Kartverkets håndbok for navnebehandling ([Handbok for navnebehandling | Kartverket.no](#))

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (utvidelse), Rollag kommune

Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet, men i samsvar med vanlig praksis anbefaler vi å droppe bindestreken og heller skrive navnet **Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat**. Dette var også vår anbefaling da området var på høring i 2017 (se tilrådingen datert 24.04.2017 og 10.05.2017).

Fjella og Burumtjern naturreservater (utvidelse og sammenslåing), Marker og Rakkestad kommuner

Ingen merknader.

Smihagen naturreservat (utvidelse), Frogn kommune

Vi har ingen merknader til at navnet videreføres på det utvidede verneområdet. Når det gjelder skrivemåten, er vi usikre på om *Smihagen* eller *Smiehagen* er riktig skrivemåte. Det går en tunnel under verneområdet som har navnet *Smiehagen*, men SSR har ikke registrert noe primærnavn som kan ligge til grunn for reservat- og tunnelnavnet, og vi finner heller ikke noe slikt navn i herredsregisteret, bustadnamnregisteret eller matrikkelutkastet. Vi ber derfor Kartverket, som får kopi av dette brevet, om å melde fra dersom de mener det er behov for å samordne navnet på naturreservatet og tunnelen.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Oslo og
Viken

Kopi til:

Kartverket

Postboks 600
Sentrum

3507

HØNEFOSS

Statsforvalteren i Oslo Og Viken

--POSTADRESSE:

-- TLF:

FAX:

-- INTERNETT:

E-POST:

—

DERES REF./DATO:
/10.11.2023

VÅR REF.:
202001782-6

STED/DATO:
Fykan, 20.12.2023

**MERKNAD FRA STATKRAFT ENERGI AS - VIKEN/OSLO -
HØRING AV VERNEFORSLAG FOR NI SKOGOMRÅDER I
VIKEN - GJELDER NORE, HERUNDER PÅLSBUFJORDEN.**

Det vises til høring av verneforslag for skog i Viken, datert 10.11.2023.

Statkraft Energi AS har tidligere kommet med tilbakemeldinger på skogvern i Nore og Uvdal kommune, se vårt brev datert 18.04.2023 som er vedlagt.

I brevet påpeker vi at vi ut ifra vernekartet som er foreslått ser at en liten del av verneområdet går ned mot Pålbufjorden.

Statkraft har ingen innvendinger til verneplanene, men vil for ordens skyld minne om at Pålbufjorden er regulert i forbindelse med Nore-utbyggingen. Det innebærer at vannstanden kan variere innenfor laveste- og høyeste regulerte vannstand, hhv. kote 725.57-749.07.

Vi er videre ikke kjent med problemer med erosjoner i dette område, men vi må likevel forbeholde oss retten til å utføre erosjonssikring i strandsonen dersom vi i fremtiden får pålegg om dette fra vassdragsmyndigheten (NVE).

Med vennlig hilsen
for Statkraft Energi AS

Ida Sofie Mienna Olsen
Specialist Property Management

Vedlegg:

Vårt brev sendt til dere, datert 18.04.2023

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ingen signatur.

SAKSBEHANDLER/ADM.ENHET:
Ida Sofie Mienna Olsen

TLF./FAX:
004797716164 /

---E-POST:---SIDE
IdaSofieMienna.Olsen@statkraft.com1/1

— — SIDE:

Statsforvalteren i Oslo Og Viken

E-post: sfovpost@statsforvalteren.no

POSTADRESSE:
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

TLF:
+47 24 06 70 00

FAX:
+47 24 06 70 01

INTERNETT:
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

Org.nr.: 987 059 729

DERES REF./DATO:
2023/12895/

VÅR REF.:
201000122-671

STED/DATO:
, 18.04.2023

SKOGVERN GODFARFOSS, NORE OG UVDAL KOMMUNE. MERKNAD FRA STATKRAFT ENERGI AS.

Det vises til varsel om oppstart av verneprosess for 7 områder i Viken, mottatt på e-post den 31.03.2023.

Godfarfoss – Nore og Uvdal kommune:

Vi ser ut fra vernekartet at en liten del av verneområdet går ned mot Pålsbufjorden.

Regulering / flom:

Statkraft har ingen innvendinger til verneplanene, men vi vil for ordens skyld minne om at Pålsbufjorden er regulert i forbindelse med Nore-utbyggingen. Det innebærer at vannstanden kan variere innenfor laveste- og høyeste regulerte vannstand, hhv. kote 725,57 – 749,07.

I flomsituasjoner kan vannstanden påvirke terrenget helt opp til 1 meter over høyeste regulerte vannstand, dvs. kote 750.07.

Forbygning:

Vi er ikke kjent med at det er problemer med erosjon i dette området, men vi må likevel forbeholde oss retten til å utføre erosjonssikring i strandsonen dersom vi i fremtiden får pålegg om dette fra vassdragsmyndigheten (NVE).

Med vennlig hilsen
for Statkraft Energi AS

Svein-Arne Normann

SAKSBEHANDLER/ADM.ENHET:
Svein-Arne Normann

TLF./FAX:
004794836689 /

E-POST:
Svein-Arne.Normann@statkraft.com

SIDE:
1/1

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325
1502 MOSS

Saksbeh./tlf.nr.: Rune Garberg/90080853
Deres ref./Deres dato: 2023/12895/ 31.03.2023
Vår ref.: 21/00263-43
Vår dato: 04.05.2023

Høringsuttalelse - Varsel om oppstart av verneprosess - 7 skogsområder i Viken - Nye naturreservat Tresvika og Brattholmen, Bonn, Bonneholet, Godfarfoss - Utvidelse Trillemarka-Rollagsfjell, Fjella og Burumtjern, Smihagen

Det vises til brev fra Statsforvalteren i oslo og Viken datert 30.03.2023 knyttet til varsel om oppstart av verneplanprosess for forslag til utvidelse og opprettelse av 7 skogsområder i Viken

Statnett har merknader til verneforskriften vedrørende motorisert ferdsel og fysisk avgrensning.

Statnetts anlegg og rettigheter

Statnett eier, drifter og utvikler det norske transmisjonsnettet – hovednett i strømforsyningen. Transmisjonsnettet består av ca. 160 transformatorstasjoner og ca. 11000 km kraftledninger over hele Norge, foruten ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett uttaler seg til verneplanene ved å være rettighetshaver innenfor verneområdet for Godfarsfoss som nå er foreslått opprettet.

Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått opprettet over det klausulerte ryddebeltet for skog/byggeforbudsbelte til de eksisterende 420 kV-ledningene Dagali-Ringerike og Dagali-Nore. Klausuleringsbeltet til hver av de to transmisjonsnettledningene 40 meter bredt, 20 meter til hver side for senter av ledningen. Klausuleringsbeltet vil bli ryddet for skog med noen års mellomrom.

Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også retten til å rydde skog, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor ryddebeltet av hensyn til forsyningssikkerheten til ledningen.

Statnetts merknader til avgrensning av verneområdet

Avgrensning av verneområder må ta nødvendige hensyn til eksisterende og fremtidige transmisjonsnettanlegg.

Av hensyn til nødvendig drift og mulighetene for fremtidig utvikling av transmisjonsnettene ber Statnett om at den delen av den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat som ligger nord for og innenfor klausuleringsbeltet til Statnetts 420 kV transmisjonsnettledninger Dagali-Ringerike og Dagali-Nore. Alternativt ber Statnett om at verneområdet grenses ut over ledningene og at den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat, ikke legges nærmere enn 30 meter fra senter av hver av Statnetts 420 kV-ledninger. Altså en utgrensing på totalt 100 meter.

Av hensyn til nødvendig drift og mulighetene for fremtidig utvikling av transmisjonsnettene ber Statnett om at den delen av den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat som ligger nord for og innenfor klausuleringsbeltet til Statnetts 420 kV transmisjonsnettledninger Dagali-Ringerike og Dagali-Nore. Alternativt ber Statnett om at verneområdet grenses ut over ledningene og at den planlagte opprettelsen av Godfarfoss naturreservat, ikke legges nærmere enn 30 meter fra senter av hver av Statnetts 420 kV-ledninger. Altså en utgrensing på totalt 100 meter.

Statnetts merknader til verneforskriften

Statnett påpeker at verneforskriften må ivareta nødvendige hensyn til drift og utvikling av transmisjonsnettanlegg.

Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Forskriften må gi mulighet for oppgradering og fornyelse av transmisjonsnettledninger (for eksempel heving av spenningsnivå og økning av linetversnitt).

Det er videre av stor betydning at det i forskriften gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for tiltak knyttet til drift og vedlikehold av transmisjonsnettanlegg i og inntil verneområdet. Omfanget av slike arbeider innenfor det enkelte naturreservat er lite, men antallet verneområder er stort. En eventuell søknadsplikt for tiltakene vil samlet for Statnett gi et betydelig merarbeid som kan forsinke og komplisere ledningsdriften. Denne type arbeid og tiltak kan være avgjørende for forsyningssikkerheten for strøm til samfunnet.

Generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene

I forbindelse med bygging og drift av ledninger er det etablert kjøretraseer for terrengkjøretøy frem til ledningstrase og høyspentmaster. Disse traseene brukes i forbindelse med motorisert transport ved drift og vedlikehold av ledningen. Hyppigheten og omfanget av slik transport er beskjedent, men helt nødvendig.

Statnett ber om at disse traseene, sammen med ledningens skogryddebelte, tas inn i vernekartet. Videre at det gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for motorisert ferdsel etter konkrete traseer slik som vedtatt i *kongelig resolusjon av 23.06.2020, saksnr. 19/3624 om vern av Rupefjell og Selslinatten naturreservat i Notodden kommune i Vestfold og Telemark fylke og Kongsberg kommune i Viken fylke. Statnett vil oversende data for trasene som blir brukt slik at disse kan brukes som grunnlag til vernekartet.

* <https://www.regjeringen.no/contentassets/d80881c0822442489ba24ce095378be2/fastsettelse-av-forskrifter-om-vern-av-30-skogomrader-i-fylkene-more-og-romsdal-vestland-agder-vestfold-og-telemark-viken-innlandet-og-trondelag.pdf>

Ved motorisert transport med lettere beltekjøretøy på snødekt og frossen mark må det være mulig å fravike fastsatte traseer når dette er nødvendig av hensyn til fremkommelighet og sikkerhet. Denne typen transport vil ikke påvirke verneformålet negativt.

Det bemerkes at Statnett benytter droner og helikopter til inspeksjon av anleggene, og at droner og helikopter også kan bli benyttet til arbeid i forbindelse med vedlikehold, feilsituasjoner eller havari. Det bes derfor om at nødvendig arbeid med drone og helikopter, herunder landing, gis et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften. Dette er aktiviteter som ikke er i konflikt med verneformålet for skogområdet.

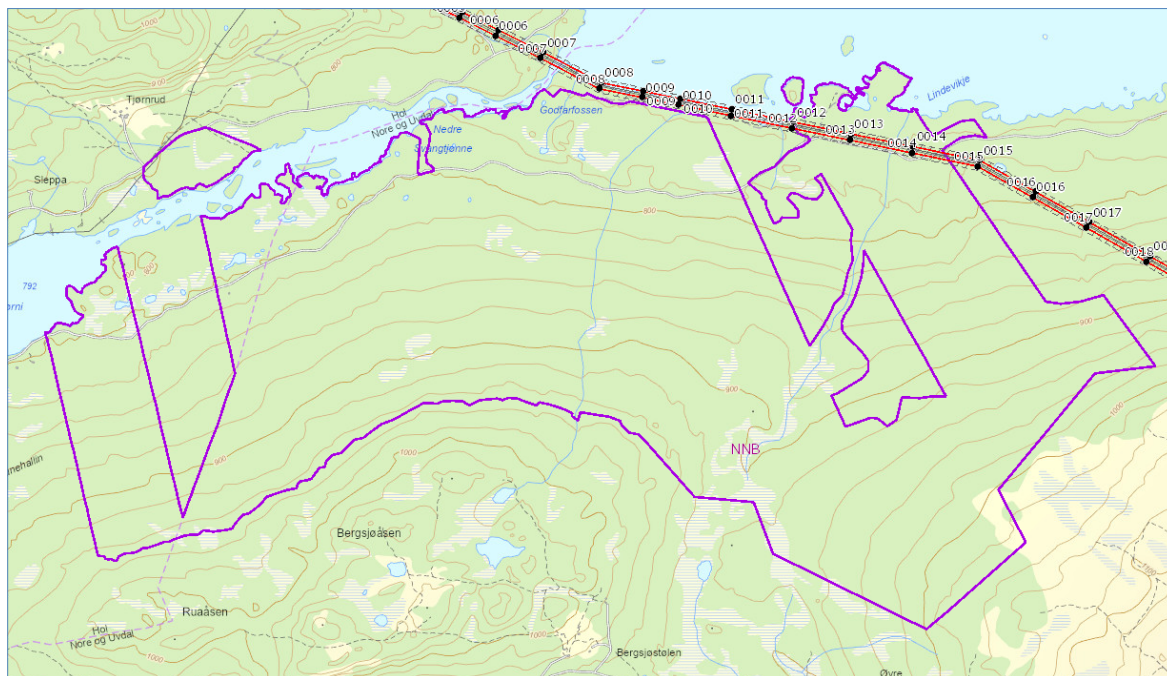
Statnett ber om å få være høringspart i det videre verneplanarbeidet.

Med vennlig hilsen

Endre Bjelland
Rune Garberg
NPM-Miljø og tillatelser

Rune Garberg
Seniorrådgiver

Kopi: NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT NVE

Figur 1: Situasjonsskart - Opprettelsen av Godfarfoss verneområde er foreslått lagt over Statnetts 420 kV-ledninger Dagali-Ringerike og Dagali-Nore

Besøksadresse

Nydalen allé 33, 0484 Oslo

Postadresse

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Foretaksregister

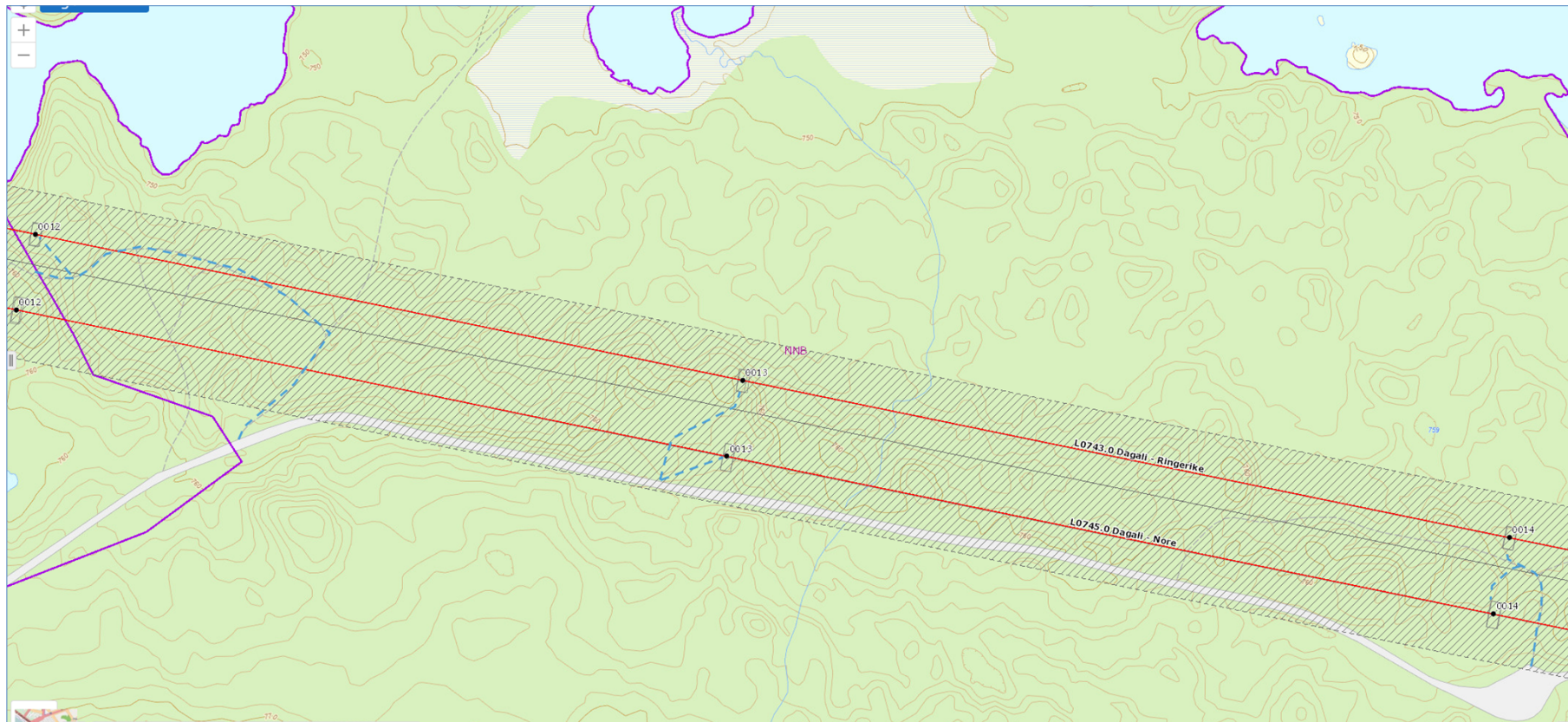
NO 962 986 633 MVA

T +47 23 90 30 00

F +47 23 90 30 01

W statnett.no

E firmapost@statnett.no

Figur 2: Situasjonsskart – Statnetts behov for motorisert bakketransport for drift og vedlikehold av transmisjonsnettledningene

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår ref.: 691286/2023 - 2023/57585
Deres ref.: 2023/42380
Dato: 07.12.2023

Høring - Verneforslag for ni skogområder i Viken

Fylkeskommunens oppgaver på fagområdet friluftsliv er hjemlet i [Forskrift om fylkeskommunenes oppgaver innenfor friluftslivsområdet - Lovdata](#)

Fylkeskommunen skal ivareta og utvikle arealer, ferdselsårer og anlegg for friluftsliv og stimulere til friluftsliv. I statlig sikrede friluftslivsområder skal fylkeskommunen framskaffe oversikter over tilstanden i de sikrede områdene, herunder behov for tilrettelegging og opparbeiding, samt godkjenne forvaltningsplaner for de sikrede områdene og bidra til at slike blir utarbeidet.

Våre kommentarer må ses i lys av ovennevnte forskrift og hva vi ser som praktisk og nyttig forvaltning av områdene.

Generelle kommentarer:

Kulturminner

I forskriftene nevnes istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner som et gjøremål som det må søkes om. Vil ikke kulturminnemyndigheter med verneforskriftene i hånd, selv ta naturfaglige hensyn. Ved å legge inn istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner under unntak, vil man unngå tidkrevende søknadsprosesser. Alternativt vil være at kulturminnemyndigheten pålegges å varsle, med en viss svarfrist fra vernemyndigheten.

Arrangementer

I mange av verneforslagene er der forbudt med større arrangementer. Det bør defineres hva som er stort arrangement. Om det samsvarer med begrepet arrangement i rundskriv [Om lov om friluftslivet av 28. Juni 1957 nr. 16 - regjeringen.no](#), bør dette framkomme. Alternativt kan eksempler på hva som faller innenfor/utenfor begrepet klargjøres i merknad i forskriften.

Forvaltningsplaner

Det ligger lite forpliktelse i ordlyden «kan utarbeides forvaltningsplan», som står i alle verneforskriftene. For å ivareta verneverdiene i enkelte områder kan det nødvendig med en plan for skjøtsel og eventuell besøksstrategi. Ordet «kan» bør derfor skiftes ut med «bør». Det bør spesielt komme fram en forpliktelse til vernemyndigheten i områder som ligger nær

KULTUR Avdeling for frivillighet, friluftsliv, idrett og integrering

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

befolkningstette områder og/eller er mye besøkt. I denne sammenheng har vi lagt inn kommentar på aktuelle områder.

Med bakgrunn i dette har vi følgende kommentarer på verneforslagene:

Tresvika og Brattholmen, Hvaler kommune	Tresvika og Brattholmen er del av de statlig sikrede områdene Tresvika og Bråteholmen (i Naturbase). Det bør avklares hvilket navn som er det riktige. Viken fk har vært deltaker i sikringsprosessen fra starten av og har sammen med Oslofjorden friluftsråd og Skjærgårdstjenesten fått gehør for avgrensning av naturreservatene i sør både på Brattholmen og i Tresvika. I de områdene som er utelatt i vernet er det stor trafikk og behov for tilretteleggingstiltak. Videre har vi pekt på at stier i begge områdene måtte være tegnet på vernekartet. Dette er ivaretatt i forslaget som er til høring. Bør ha forvaltningsplan som samstemmes med forvaltningsplanen for det statlig sikrede området.
Bonn, Frogn kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Bonneholet, Frogn kommune	Sti utenfor grensa i sør-vest kan vises i kartet.
Godfarfoss, Nore og Uvdal kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Melåa, Modum kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Utvidelse av Trillemarka og Rollagsfjell, Rollag kommune	Vil det være ryddigere og samle unntaksbestemmelsene som har referanse til forvaltningsplanen? Har forvaltningsplan.
Utvidelse og sammenslåing av Fjella og Burumtjern, Marker og Rakkestad kommuner	Ingen spesielle kommentarer. Bør ha forvaltningsplan som samstemmes med forvaltningsplan for det statlig sikrede området.

Utvidelse av Smihagen, Frogn kommune	Ingen spesielle kommentarer.
Høgsmåsan og Geitåsen (utvidelse av Høgsmåsan naturreservat), Lillestrøm og Gjerdrum kommuner	Det er gjort unntak fra bestemmelsene til «merking,, skiløyper og gamle ferdselsveier». Det synes derfor unødvendig at det må søkes om preparering av skiløyper.

Vennlig hilsen

John Arve Eide
Fylkesdirektør

Per Kristen Gisleberg
Rådgiver